اخبار

برگزاری میز خدمت صندوق بیمه اجتماعی در چهارباغ

میز خدمت صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر استان البرز در قالب قرارگاه اجتماعی استان البرز در ورزشگاه شهدای مهدی آباد شهرستان چهارباغ برگزار شد.

به گزارش پیام آشنا، این میز خدمت در قالب قرارگاه اجتماعی البرز و با حضور «مجتبی عبداللهی» استاندار البرز، حجت الاسلام و المسلمین «قادر محمدی» امام جمعه شهرستان چهارباغ، فرماندار چهارباغ و مدیران کل دستگاه‌های اجرایی استان و شهرستان در ورزشگاه شهدای مهدی آباد چهارباغ برگزار شد.

«هادی بشیری» مدیر صندوق بیمه اجتماعی در این میز خدمت به سوالات مراجعین پاسخ داد و به معرفی خدمات صندوق به متقاضیان پرداخت.

وی در مصاحبه با رسانه‌های حاضر در میز خدمت گفت: در راستای اجرای اصل ۲۹ قانون اساسی این صندوق موظف است با مشارکت دولت و مردم خدمات بیمه‌های اجتماعی را برای افراد مشمول که فاقد پوشش بیمه اجتماعی هستند، فراهم کند.

وی افزود: حق بیمه در این صندوق ۱۵ درصد است که حدود ۷۰ درصد آن را دولت پرداخت می‌کند و حد اکثر پرداختی افراد ماهیانه ۱۳۳ هزار تومان است.

وی خاطر نشان کرد: افراد عضو صندوق در صورت بازنشستگی، از دست دادن توان کار یا فوت سرپرست خانوار می‌توانند برابر با اصل ۲۹ قانون اساسی از مزایای بلندمدت بیمه‌ای برخوردار شوند.

آزادسازی ۵۰ هکتار از اراضی کشاورزی ماهدشت کرج

مدیر جهاد کشاورزی شهرستان کرج گفت: ۵۰ هکتار از اراضی کشاورزی منطقه ماهدشت در این شهرستان از دست متصرفان خارج و آزادسازی شد.

به گزارش پیام آشنا، اسماعیل صارمی ضمن هشدار دوباره به متصرفان اراضی در منطقه ماهدشت و محمد شهر کرج، افزود: این رفع تصرف ها بر اساس شناسایی های صورت گرفته توسط سامانه هوشمند اراضی، گزارش سامانه مردمی cms وابلاغیه های صادره به مالکین ساخت وسازهای غیر مجاز صورت گرفته‌است.

وی گفت: در این اقدام به همراه توقف عملیات و عدم تمکین صاحبان تغییر کاربری های غیر قانونی به اخطاریه های صادره در یک اقدام مشترک با اعضای ستاد ساز و ساز شهرستان کرج وبه استناد دستور مقام قضایی تعداد ۱۵۰ مورد تفکیک و قطعه بندی تخریب شد.

صارمی گفت: همچنین بیش از ۲۰۰ مورد مصادیق تغییر کاربری از قبیل احداث بنا، الاچیق، دیوار کش در منطقه ماهدشت در قالب تبصره ۲ ماده ۱۰ قانون حفظ کاربری اراضی کشاورزی قلع و قمع شد که در مجموع حدود ۵۰ هکتار از اراضی کشاورزی منطقه به حالت اولیه اعاده شد.

لزوم چاره اندیشی برای تحریک تقاضا

نایب رئیس و سخنگوی اتاق اصناف ایران با بیان اینکه محدود کردن پرداخت تسهیلات به بهانه ایجاد تورم مضاعف در کشور، ایده درستی نیست و حتما برای تحریک تقاضا در کشور باید چاره‌اندیشی شود، گفت که یکی از راهکارهای تحریک تقاضا، پرداخت تسهیلات کم‌بهره و بلندمدت است.

به گزارش پیام آشنا، مجتبی صفایی با اشاره به کاهش قدرت خرید مردم در پی افزایش قیمت‌ها در سال‌های اخیر و به ویژه سال جاری، اظهار کرد: کاهش قدرت خرید مردم اثر مستقیم خود را ابتدا بر حوزه کسب و کارهای خرد و آخرین زنجیره ارزش تولید و توزیع، یعنی خرده‌فروشان نشان داده و در آینده نزدیک در صنعت کشور هم نشان خواهد داد.

وی با بیان اینکه باید برای این وضعیت چاره‌اندیشی شود، تصریح کرد: در شرایطی که دچار تورم هستیم، محدود کردن پرداخت تسهیلات به بهانه ایجاد تورم مضاعف در کشور، ایده درستی نیست و حتما برای تحریک تقاضا در کشور باید چاره‌اندیشی شود.

سخنگوی اتاق اصناف ایران با بیان اینکه یکی از راهکارهای تحریک تقاضا، پرداخت تسهیلات کم‌بهره و بلندمدت است، گفت: در اصل شرایط بازپرداخت تسهیلات باید به گونه ای باشد که مردم بتوانند از پس آن بربیایند و منجر به تحریک تقاضا شود تا این کاهش تقاضا گریبانگیر سایر بخش‌های اقتصادی به ویژه بخش تولید و صنعت نشود.

عملکرد سه ماهه ۱۴۰۱ درآمدهای مالیاتی

صاحبان خودروهای بالای یک میلیارد چقدر مالیات دادند؟

براساس عملکرد درآمدهای مالیاتی کل کشور در سه ماهه ابتدایی سال‌جاری، معادل ۳۴.۴ میلیارد تومان مالیات از انواع خودروهای سواری و وانت دو کابین دارای شماره انتظامی شخصی گران قیمت گرفته شده است.

به گزارش پیام آشنا، بر اساس قانون بودجه، مالکان انواع خودروهای سواری و وانت دو کابین که در ابتدای سال ۱۴۰۰ مالک خودروی مزبور بوده‌اند، به شرح زیر مشمول مالیات شدند:

۱) اشخاص حقوقی غیردولتی به ازای هر خودروی با ارزش روز بالاتر از یک میلیارد تومان.

۲) اشخاص حقیقی که مجموع ارزش خودروهای خود و فرزندان کمتر از ۱۸ سال تحت تکفل خود بالای یک میلیارد تومان باشد.

در این بین، نرخ مالیات سالانه مجموع ارزش روز انواع خودروهای سواری و وانت دو کابین نیز به شرح زیر تعیین شد:

۱- تا مبلغ ۱.۵ میلیارد تومان نسبت به مازاد یک میلیارد تومان معادل یک درصد

۲- تا مبلغ سه میلیارد تومان نسبت به مازاد ۱.۵ میلیارد تومان معادل دو درصد

۳- تا مبلغ ۴.۵ میلیارد نسبت به مازاد سه میلیارد تومان معادل سه درصد

۴- نسبت به مازاد ۴.۵ میلیارد معادل چهار درصد

در این زمینه، بررسی عملکرد درآمدهای مالیاتی کل کشور در سه ماهه ابتدایی سالجاری نشان می‌دهد که معادل ۳۴ میلیارد و ۴۵۵ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان مالیات از انواع خودروهای سواری و وانت دو کابین دارای شماره انتظامی شخصی گران قیمت گرفته شده است.

البته، مالیات خودروهای لوکس برای امسال نیز لازم‌الاجراست و طبق گفته مدیر کل طراحی و تحلیل فرآیندهای مالیاتی خودروهای لوکس برای ابتدای امسال شناسایی شده‌اند و ناجا باید اطلاعات آن‌ها را به سازمان امور مالیاتی بدهد.

وزیر صمت خبر داد

خروج تدریجی خودرو از قرعه کشی

وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: خروج خودروها از قرعه کشی به تدریج اتفاق خواهد افتاد.

به گزارش پیام آشنا، سید رضا فاطمی امین دیروز در جریان بازدید از سه واحد تولیدی و صنعتی در شهرک صنعتی کاوه شهرستان ساوه اظهار کرد: در جریان این بازدیدها مشکلات صنایع از نزدیک بررسی و جلساتی برای حل مشکلات آنها تشکیل و برای برون رفت از موانع پیش رو تصمیم گیری می شود.

وی با اشاره به اینکه برخی مشکلاتی که توسط مدیران صنایع مطرح می شود از قبل پیش بینی و احصا شده است، اظهار کرد: برخی مسائل برای اولین بار گفته می شود که به ما برای اتخاذ تدابیر لازم برای برون رفت از مشکلات کمک می کند.

وی با بیان اینکه در شهرستان ها بیشتر از آنکه مشکل اشتغال داشته باشیم با مشکل کمبود مسکن مواجه هستیم، اظهار کرد: بر این اساس در تعاملی که شرکت شهرک های صنعتی با وزارت راه و شهرسازی برقرار کرده مقرر شده است که از طریق واگذاری زمین رایگان و اعطای تسهیلات به صنعتگران زمینه تولید مسکن مورد نیاز نیروی کار شاغل در صنایع فراهم شود تا مشکل کمبود مسکن در جامعه کارگری مرتفع شود.

وزیر صمت در ادامه گفت: ساوه به دلیل مزیت صنعتی و گستردگی صنایع، فرصت مناسبی برای توسعه متوازن دارد و باید بر کارهای دانش بنیان و کیفی سازی متمرکز شود.

وی با اشاره به قدمت بالا و ظرفیت های متعدد واحدهای صنعتی و تولیدی در شهر صنعتی کاوه به عنوان بزرگترین شهرصنعتی کشور مستقر در ساوه گفت: سیاست دولت، اجرای طرح های توسعه ای با هزینه کمتر در این واحدهای پرظرفیت و دارای قدمت بالاست.

وزیر صمت در پاسخ به این پرسش که چه زمانی مسئله قرعه کشی خودرو در کشور به پایان خواهد رسید، گفت: خروج خودرو از قرعه کشی تابع عرضه و تقاضا و سازوکار بازار است و پایان قرعه کشی به تدریج اتفاق خواهد افتاد.

وی بیان کرد: در شرکت خودرو سازی سایپا به جز دو خودرو تمامی خودروهای تولیدی از فرآیند قرعه کشی خارج شده اند.

فاطمی امین با اشاره به آمار بالای تولید خودرو در کشور گفت: آمار تولید خودروهای ناقص در کشور به صفر رسیده است و هر خودرویی که وارد خط تولید می شود بطور کامل تولید و از خط تولید خارج می‌شود.

وی تصریح کرد: در آبان و آذر ماه سال گذشته ۱۷۰ هزار خودروی ناقص در کشور تولید شده بود که امسال به ۲۰ هزار دستگاه خودرو کاهش یافت و به مرور زمان به صفر خواهد رسید و روند خودرو بسیار مطلوب است.

وزیر صمت در جریان سفر رئیس جمهور و هیات دولت به استان مرکزی در بدو ورود به شهرستان ساوه پس از گلباران و ادای احترام به مقام شامخ شهدای این شهرستان به زور در یک نقطه حاشیه نشین شهر ساوه از سه واحد تولیدی کاوه فلوت لاستیک پارس و زرین رویا بازدید کرد.

معاون وزیر راه و شهرسازی خبر داد:

شهریور؛ موعد افتتاح نهضت ملی مسکن

معاون مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی با اعلام تامین ۹۰ درصد اراضی ساخت مسکن، گفت: نخستین مرحله از طرح بزرگ نهضت ملی مسکن با بهره برداری از ۱۰۰ هزار واحد مسکونی در شهریور ماه امسال افتتاح خواهد شد.

به گزارش پیام آشنا، «محمود محمودزاده» درباره آخرین وضعیت اجرای طرح نهضت ملی مسکن ضمن اعلام این خبر افزود: تا پایان شهریور ماه اولین واحدهای طرح نهصت ملی مسکن تحویل داده می‌شود که بر مبنای برنامه ریزی انجام شده حدود ۱۰۰ هزار واحد به افرادی که زودتر در طرح شرکت کرده و آورده اولیه خود را واریز کرده‌اند و عامل ساخت پروژه بوده‌اند، تحویل داده خواهد شود. به گفته محمودزاده افتتاحیه پروژه‌ها در بسیاری از استان‌ها از جمله یزد، کرمان، خراسان جنوبی و ... خواهد بود.

۸۰ درصد ساخت مسکن برای دهک های یک تا سوم از سوی دولت است

معاون مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی درباره مبلغ آورده متقاضیان در طرح نهضت ملی مسکن و قیمت تمام شده که محل سوال بسیاری از شرکت کنندگان در این طرح است، گفت: مبلغ آورده برای هر دهک متفاوت است، دهک‌های اول تا سوم که تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی بوده و حدود ۸۰۰ هزار خانوار هستند، فقط ۲۰ درصد آورده اولیه را باید تامین کنند و ۸۰ درصد هزینه با پرداخت تسهیلات دولتی برای آنها محقق خواهد شد.

وی ادامه داد: برای دهک‌های متوسط حدود ۵۵ درصد هزینه تمام شده از طریق تسهیلات انجام می‌شود.

محمودزاده گفت: کارگروه ویژه توسط معاون اول رئیس جمهور و با دستور رئیس جمهوری برای تامین مالی طرح نهضت ملی مسکن با توجه به توان خانوارها تشکیل شده است که این موضوع عملیاتی شود.

وی ادامه داد: قیمت تمام شده ساختمان نیز به بسیاری از مسائل بستگی دارد و دولت در تامین زمین، سود تسهیلات، یارانه انشعابات با هدف کاهش قیمت نهایی ساخت کمک می‌کند.

به گفته محمودزاده آورده اولیه متقاضیان در استان‌های مختلف با توجه به تراکم ساختمان، زیربنا، زمان آغاز ساخت متفاوت است.

وی توضیح داد: در شهرهایی که جمعیت آنها زیر ۱۰۰ هزار نفر است زمین واگذار می‌شود، به نوعی ساخت مسکن به صورت تدریجی و دوسالانه است و فشاری برای میزان آورده وجود ندارد اما در پروژه‌های انبوه سازی که با آورده متقاضی کار پیش می رود با توجه به تراکم ساختمان و ... متفاوت است و باید آورده زودتر پرداخت شود اما تلاش می‌شود قیمت‌ها درصد قابل ملاحظه‌ای پایین‌تر از واحدهای مجاور خارج از این طرح که توسط بخش خصوصی ساخته می‌شود، باشد.

محمودزاده درباره پایه قیمتی طرح نیز گفت: این پروژه باید به نحوی انجام شود که هم صرفه اقتصادی برای سازنده‌ها داشته باشد و هم قیمت برای مردم به حداقل ممکن برسد. در برخی شهرهای جنوبی مشکل تامین مصالح و هزینه حمل وجود دارد که بر این اساس ضرایب در نظر گرفته شده و به قیمت پایه اضافه شده است.

محمودزاده خبر داد که طی هفته‌های آتی جلساتی با هیات مدیره جدید انبوه سازان برگزار خواهد شد تا از نظرات آن‌ها بهره‌مند شویم.

وی درباره مبلغ تسهیلات توضیح داد: این مبلغ در تهران ۴۵۰ میلیون تومان، در کلانشهرها ۴۰۰، مراکز استان‌ها ۳۵۰ و سایر شهرهای کشور ۳۰۰ میلیون تومان خواهد بود.

محمودزاده گفت: با توجه به نقش صندوق ملی مسکن بازپرداخت این تسهیلات قطعا کمتر خواهد شد و جزئیات آن به اطلاع خواهد رسید.

چند واحد نهضت ملی ساخته و تامین زمین شده است؟

معاون وزیر راه و شهرسازی درباره میزان مشارکت در این طرح گفت: بیش از ۵ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر در هفت فاز اعلام شده در طرح‌های حمایتی دولت ثبت نام کرده‌اند که بیش از ۹۰ درصد ثبت نام کنندگان پالایش شده‌اند و اطلاع‌رسانی نیز توسط ادارات کل استان و شهرهای جدید برای طی مراحل مورد نیاز در تشکیل و تکمیل پرونده انجام شده است.

محمودزاده توضیح داد: عمده ۱۰ درصد باقی مانده نیز شامل دو گروه می‌شوند که یا ثبت نامی‌های جدید و از ۱۵ تیرماه به بعد هستند یا خانواده‌های دارای بیش از ۳ فرزند هستند که مشمول قانون حمایت جمعیت می‌شوند و پالایش آن‌ها نیز در حال انجام است.

معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی گفت: مجموعا حدود ۵۶۷ هزار واحد در حوزه مسکن شهری در حال ساخت است که حدود ۵۰ هزار واحد آن بافت فرسوده و مابقی آن پروژه‌های در حال ساخت است.

وی ادامه داد: حدود ۱۶۰ هزار واحد مسکن روستایی و ۳۳۳ هزار واحد نیز خودمالکی هستند، بیش از ۴۰۰ هزار واحد نیز در مراحل شروع یعنی خاکبرداری و فونداسیون قرار دارند که مجموع آن‌ها یک و نیم میلیون واحد می‌شود.

محمودزاده اظهار کرد: از ۴ میلیون واحد مورد تعهد ۳ و دو دهم میلیون، مسکن شهری و مابقی آن مسکن روستایی است و برای مسکن شهری یک میلیون و ۵۸۰ هزار واحد زمین مسکونی تامین شده است.

وی افزود: یک میلیون و ۳۰۰ هزار واحد هم اراضی برای الحاق به محدوده یا شهرک و ... در مراحل بررسی کاربری در استان‌هاست که مجموع آن‌ها دو و ۹ دهم میلیون استعداد تامین واحد دارد و بیش از ۹۰ درصد اراضی ۴ ساله تاکنون تامین شده است.

از هفته آینده انجام می‌شود

تولید و توزیع لبنیات تنظیم بازاری به میزان کافی

چند هفته‌ای می‌شود که چهار قلم محصول لبنی تنظیم بازاری شامل شیر کیسه ای کم چرب ۹۰۰ گرمی، شیر بطری کم چرب یک لیتری، ماست ست ساده کم چرب ۲.۵ کیلویی و پنیر یو اف نسبتا چرب ۴۰۰ گرمی کمتر در فروشگاه‌ها و مراکز عرضه دیده می‌شود. موضوعی که مدیرکل دفتر بازرسی و نظارت کالاهای اساسی وزارت جهاد کشاورزی آن را اختلافات میان تولیدکننده و توزیع کننده دانست و عنوان کرد که از هفته آینده تولید و توزیع به اندازه کافی خواهد بود.

به گزارش پیام آشنا، مسعود امراللهی در پاسخ به این سوال که از یک طرف گفته می شود تولید چهار محصول لبنی تنظیم بازاری کاهش یافته و از طرف دیگر صنایع لبنی معتقدند تقاضای خرید این محصولات به دلیل سود پایین وجود ندارد و آیا وزارت جهادکشاورزی به این موضوع ورود کرده است یا خیر، گفت: جلسه‌ای با حضور صنایع، فروشگاه‌ها، اصناف و سازمان حمایت برگزار کردیم و طی این جلسه نیز توافقاتی صورت گرفت.

وی ادامه داد: موضوع ضرایب درصد سودی بین تولیدکننده و توزیع کننده بود که مرتفع شد و قرار است از هفته آینده تولید توزیع به اندازه کافی انجام شود.

مدیرکل دفتر بازرسی و نظارت کالاهای اساسی وزارت جهاد کشاورزی اضافه کرد: وزارت جهادکشاورزی همچنان بر روند تولید و توزیع نظارت خواهد داشت تا اگر در این روند خدشه‌ای وارد شد آن را برطرف کند.

وی تصریح کرد: هیچ افزایش قیمتی در حوزه لبنیات نداریم، زیرا زمانی که نظام یارانه‌ای اصلاح شد، لبنیات نیز با قیمت‌های جدید عرضه شد.

امراللهی در پایان گفت: قیمت پایه شیر ۱۲ هزارتومان است و طبیعتا قیمت محصولات لبنی باید براساس فرمول مشخصی تعیین شود.

راهکار بخش خصوصی برای توقف خاموشی‌ها

عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران می‌گوید راه‌حل توقف قطعی برق در صنایع آن است که دولت مداخله کمتری در اقتصاد انرژی داشته‌باشد.

به گزارش پیام آشنا، با بیان اینکه قطعی برق صنایع روی توسعه صنعتی و متعاقب آن رشد اقتصادی اثر می گذارد، گفت که چنانچه دولت پای خود را از حیطه اقتصاد انرژی بیرون بگذارد، می‌توان با یک برنامه ریزی دوالی سه ساله که بخش خصوصی در آن محوریت دارد، شکاف میان تولید و مصرف برق را جبران کرد.

حمیدرضا صالحی با اعلام این مطلب گفت: بیش از ۱۰ سال است که سرمایه‌گذاری در بخش برق، متناسب با تکالیف اسناد بالادستی، صورت نگرفته است. در واقع، دولت نه خود منابعی را برای ساخت نیروگاه‌های جدید تجهیز کرده و نه بستری را برای مشارکت بخش خصوصی مهیا کرده است این رویه منجر به عقب‌ماندگی در بخش تولید شده و این بخش متناسب با رشد مصرف که سالانه دست‌کم معادل ۸ درصد است، پیش نرفته است و بدین ترتیب، هر ساله این شکاف بیشتر می‌شود.

او با بیان اینکه «با آشکار شدن این شکاف در سال های اخیر، وزارت نیرو، سیاست مدیریت مصرف را در پیش گرفت» ادامه داد: طبق این سیاست، تامین برق خانگی در اولویت قرار گرفت و صنایع و ادارات دولتی مشمول اعمال خاموشی شدند. بدین ترتیب، طبق برنامه‌ای که ارائه شده، صنایع در ساعات غیر پیک می‌توانند تجهیزات سرمایشی خود را روشن کنند و در ساعات غیر از آن، محدودیت هایی به نام مدیریت مصرف اعمال می شود. این رویه، آثار و زیان هنگفتی در حوزه تولید محصولاتی که می‌تواند درآمد ارزی داشته باشد به بار آورده و اشتغال پایدار را در معرض تهدید قرار داده است.

صالحی با اشاره به اهمیت برق در دنیا و اینکه طبق پیش بینی‌ها، زندگی بشر تا سال ۲۰۵۰ از سوخت‌های فسیلی عبور کرده و برقی خواهد شد، گفت: اهمیت این صنعت در دنیا بسیار است اما ما آن را در کشور به سوی نابودی سوق می‌دهیم. یعنی اگر، رویکردها اصلاح نشود و رویه گذشته ادامه پیدا کند، وضعیت صنعت برق به نقطه غیر قابل بازگشتی می رسد. البته آکنون من این باور را ندارم که این صنعت از مرز خطر عبور کرده است اما باید تلاش کنیم که ظرف دوالی سه سال آینده با برنامه ریزی و محوریت بخش‌خصوصی خاموشی ها متوقف شود.

یادداشت

ضرورت انتشار اوراق دولتی

تنها راه‌حل بهینه تامین کسری بودجه، انتشار اوراق قرضه است. این گزاره، نه یک فرضیه خام و آزمون‌نشده که ماحصل یک فرآیند صدساله جهانی در عرصه سیاستگذاری پولی و مالی است. بر اساس این تجربه تاریخی است که متخصصان علم اقتصاد به این نتیجه رسیده‌اند که باید سیاستگذاری مالی/ بودجه‌ای از سیاستگذاری پولی جدا باشد. بهترین ابزاری که این دو سیاست را از یکدیگر جدا می کند، انتشار اوراق برای تامین کسری بودجه دولت است. در حقیقت، در تمام کشورهای پیشرفته دنیا، راه‌حل کسری بودجه دولت‌ها انتشار اوراق قرضه است. به عبارت دیگر، انتشار اوراق قرضه برای حل کسری بودجه نه‌تنها عجیب نیست، بلکه عدم انتشار اوراق قرضه برای حل کسری بودجه امری عجیب و غیرطبیعی است. این امر غیرطبیعی، همان اتفاقی است که به‌طور معمول، در کشور ما رخ می‌دهد!

انتشار اوراق قرضه شفافیت کسری بودجه را موجب می‌شود. اگر کسری بودجه تنها از محل فروش اوراق تامین شود، کسری‌های شدید به افزایش نرخ بهره می‌انجامد. افزایش بیش از حد نرخ بهره، موجب می‌شود تا نظر افکار عمومی نسبت به این موضوع جلب شود. با جلب افکار عمومی نسبت به انتشار اوراق قرضه، فرآیند مناسبی آغاز می‌شود که در نتیجه آن حساسیت مردم به کسری بودجه دولت و هزینه‌های زاید دولت افزایش پیدا می کند. این امر اتفاق مبارکی است که موجب رشد و توسعه اقتصاد ایران در آینده خواهد شد. درست در همین‌جاست که می‌توان به‌علت مخالفت برخی از جریان‌ها با انتشار اوراق قرضه پی برد. شفافیت! این همان چیزی است که با انتشار اوراق قرضه روی می‌دهد و صاحبان منافع با آن درگیرند.

جایگزین‌های اوراق برای تامین کسری بودجه مخرب بوده است. در دو سال آخر دولت قبل، چندین‌بار به درخواست سازمان برنامه و بودجه و به‌دستور رئیس‌جمهور سابق، بانک مرکزی از منابع تنخواه‌گردان، منابعی را در اختیار دولت قرار داد. چه کسی متوجه این اتفاق شد و با آن به مقابله برخاست؟

یا در مواقع دیگر که به دستور وزیر اقتصاد، منابع و تسهیلاتی را بانک‌ها در اختیار دولت قرار می‌دهند، چه کسی ممکن است بلافاصله متوجه عواقب سوء این سیاست شود و اعتراض کند؟ تقریبا هیچ‌کس! آنچه عیان است، عدم شفافیت است. رویه‌ای که با سیاست انتشار اوراق قرضه دیگر ممکن نیست ادامه یابد. به این دلیل که بسیاری از مدافعان انتشار اوراق قرضه در پیگیری این سیاست مصر هستند. در خصوص سیاست انتشار اوراق قرضه توجه به دو نکته بسیار مهم است. نکته اول، نسبت‌های بدهی است و نکته دوم، اندازه دولت.

نسبت‌های بدهی: نه‌تنها دولت‌ها که حتی شرکت‌ها نیز وقتی بدهکار می‌شوند، بنا نیست که این بدهی‌ها را به‌طور کامل و در یک لحظه پرداخت کنند، بلکه قرار است که مقدار بدهی نسبت به تولید ناخالص ملی کنترل شود. شرط جاری بودن بدهی‌ها نیز از همین‌جا نشأت می‌گیرد. به عبارت دیگر، وقتی دولت توانایی بازگرداندن بدهی‌های قبلی را دارد، مستحق دریافت بدهی‌های جدید می‌شود. حال با این مقدمه، پرسشی که مطرح می‌شود این است که وضعیت نسبت‌های بدهی در ایران چگونه است؟ بر اساس آمار، نسبت بدهی در ایران پایین است. نسبت بدهی داخلی به تولید ناخالص ملی چیزی در حدود ۲۸ درصد و نسبت بدهی خارجی در حدود ۲ درصد است. در واقع، این نسبت‌های بدهی برای کشوری در اندازه ما، یکی از پایین‌ترین نسبت‌ها در دنیا است.

اندازه دولت: با توجه به اندازه اقتصاد کشور ما، دولت در ایران یکی از کوچک‌ترین دولت‌ها نسبت به تولید ناخالص ملی است. البته این به این معنا نیست که دخالت دولت نیز کمترین است. از قضا، دولت ما یکی از بالاترین سطوح مداخله را در اقتصاد دارد. حال شاید این گزاره که اندازه دولت در ایران به تناسب اندازه کشور، یکی از کوچک‌ترین‌ها است، برای شما سوال‌برانگیز باشد. از این نظر لازم می‌دانم توضیح دهم که در ایران ما یک دولت داریم و یک اقمار دولت. دولت همان نهادی است که مسوولیت‌های حاکمیتی نظیر اعمال قانون، برقراری امنیت و رفاه، بازتوزیع درآمد، آموزش، بهداشت و تامین اجتماعی را بر عهده دارد. این دولت مرکزی در ایران از نظر حاکمیتی تضعیف شده است. اندازه این دولت در ایران در حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد از GNP است که در مقابل سایر دولت‌ها کوچک ارزیابی می‌شود. در مقابل این دولت ضعیف و فقیر، شرکت‌های دولتی و نهادها و انحصارات خصوصی با پشتوانه حاکمیتی را داریم که به مراتب وزن بالاتری از دولت مرکزی و بخش خصوصی در اقتصاد دارند. حال چه کسی قرار است بر این ابرشرکت‌ها و نهادها نظارت بکند؟ همان دولت ضعیف فقیر. پرسش اینجاست که دولت برای جبران این مساله چه کاری باید انجام بدهد؟

تا زمانی که دولت به درآمد نفتی دسترسی داشت، منابع ریالی و ارزی قدرتمندی را در اختیار داشت، درآمدهای بادآورده نفتی را به اقتصاد تزریق می‌کرد. نتیجه این تزریق هم افزایش پایه پولی بود و در نهایت، افزایش نرخ تورم! لیکن، آن دوره ریخت‌وپاش دولت تمام‌شده است. حال چه می‌کند؟ دولت از محل مجوزها، تنظیم‌گری‌های نادرست، مقررات دست‌وپاگیر و مواردی این‌چنینی، به جای مانع‌زدایی در بازار، دست به مانع‌زایی می‌زند.

مخرب‌ترین این سیاست‌ها قیمت‌گذاری است که طرف عرضه را در اقتصاد تضعیف می‌کند و قدرت اقتصاد رقابتی مردمی را در رقابت با بخش خاکستری انحصاری تضعیف می‌کند.

چکار باید کرد؟ بی‌تردید یکی از اهداف بلندمدت ما، کوچک‌تر و کارآمدتر کردن دولت به مفهوم وسیع آن است. اکنون در چنین شرایطی که بازار سرمایه عمق کافی ندارد و بازار مسکن، در رکود تورمی فرو رفته است، زمان مناسبی برای فروش دارایی‌های شرکت‌های دولت نیست. مولدسازی دارایی‌های دولت نیز به‌رغم هیاهوها اصلا شروع نشده است و اگر روزی آغاز شود تا سال‌ها امکان تزریق منابع به بودجه عمومی دولت را نخواهد داشت. با توجه به همه این موارد که اشاره کردیم، متوجه نکته‌ای مهم می‌شویم که باید اعمال حاکمیت قانون را در برابر بخش نیمه دولتی تقویت کرد و راه این تقویت نیز اصلاح نظام مالی بودجه‌ای دولت است. ما باید به دنبال اصلاح اقتصاد کشور باشیم. این اصلاح باید به صورتی باشد که منجر به مرگ بیمار نشود، بلکه منجر به ادامه حیات بیمار و رهایی از بیماری شود. جراحی اقتصادی که می‌تواند چنین نتیجه‌ای داشته باشد، اصلاح نظام مالی بودجه‌ای است. هدف از این اصلاح تخصیص بهینه و غیرتورم‌زای منابع است. به عبارت دقیق‌تر، منابع به پروژه‌های سودآورتر برسند.

ما اکنون در یک شرایط تورمی قرار داریم. شرایط تورمی، یکی از عوامل اصلی برهم‌زننده ثبات شرایط اقتصادی است. در نتیجه، هر دولتی باید به‌دنبال کنترل این پدیده در جهت برقراری ثبات در شاخص‌های اقتصاد کلان کشور باشد. می‌دانیم که علت این شرایط تورمی در ایران، کسری بودجه دولت است. راه‌حل کسری بودجه، انتشار اوراق قرضه است. اوراق ابزاری موفق است که در تمام دنیای پیشرفته برای کنترل تورم استفاده می‌شود. در نتیجه، این ابزار در ایران نیز می‌تواند در کنترل تورم کارآمد ظاهر شود. به‌ویژه که نسبت‌های بدهی داخلی و خارجی در ایران در تناسب با اندازه اقتصاد کشور پایین است و در نتیجه، امکان انتشار اوراق برای رهایی از تورم و بازگرداندن رشد به اقتصاد کشور فراهم است.

مضاف بر این، اندازه دولت مرکزی که از انتشار اوراق بهره‌مند خواهد شد نیز در ایران نسبتا کوچک است و دولت برای اعمال حاکمیت قانون نیاز به منابع مالی دارد. واقعیت این است که سال‌هاست دولت توان لازم را از دست داده و در برابر شرکت‌های دولتی و نهادها (نیمه دولتی) و انحصارات بخش خاکستری کوچک و ضعیف شده است. در نتیجه، ضرورت اصلاح نظام مالی دیده می‌شود. به عبارت دقیق‌تر، اکنون ضرورت انتشار اوراق برای اعمال شفافیت و تغییر ساختار هزینه‌های دولت در جهت اصلاح نظام تامین مالی بیش از پیش عیان شده است.

با وجود این باید توجه کرد، انتشار اوراق برای تامین غیر (ضد) تورمی کسری بودجه دولت در هر کشوری یک ابزار است در دست سیاستگذار. مانند یک خودروی آخرین مدل که در اختیار یک راننده قرار دارد. اگر این خودرو به ته دره سقوط کند، احتمالا ایراد از راننده بوده است؛ زیرا این خودرو اغلب راننده را به سلامت به مقصد رسانده است. حکایت اوراق و سیاستگذار و مجری هم این‌گونه است. اوراق در همه کشورهای دنیای مدرن جواب داده است و اگر جایی جواب ندهد، احتمالا در اجرا و سیاستگذاری افراط و تفریط شده است.

دکتر علی سعدوندی
Alborz.payam@gmail.com